

neprestano pred očima imao, te je sadržinu ovih božanskih riječi tako prikazao, da je najprije razložio misli, a zatim naveo više dispozicija za propovijedi, kako bi se mogle držati o istinama sadržanim u tim riječima. Razlaganje pako misli Keplerovo nije puka eksegeza, nego je tu i dogmatika i moral i askeza i mistika zajedno, tako te tu istu sadržinu možeš upotrebiti i za propovijedi i za pouku drugih i sebi za duhovno štivo ili razmišljanje.

Ovo djelo, koje je napisano u prvom redu za svećenstvo, zanimati će to većma, što su ova tri poglavlja i sadržinom najobilatija i dubljinom misli najbogatija i uporabom u sv. liturgiji, u službi časoslova i drugim liturgijskim knjigama najčešća. Ovo djelo za to treba da najtoplije preporučimo.

Dr. Pazman.

Belli Marcus: Psalterium davidicum in usum scholarum et clericorum divinum officium recitantium breviter explanatum additis Psalterii canticiis. Editio II. Taurini 1914. Ed. Petrus Marietti, Typographia Pontificia et S. Rituum Congr. in 8° pag. XVI+410. Cijena K 3'50.

Autor Belli, nadstojnik nauka i profesor latinskog i grčkog jezika u sjemeništu, uzeo si je truda da napiše kratak, jezgrovit i praktičan tumač svih 150 psalama, što ih po najnovijoj rasporedbi u tjedan dana izmole svećenici i redovnici. Tekst, koji se tumači, uzet je iz Vulgate, a po dosada najkritičnijem izdanju ovoga psaltira od van Steenkiste-a. Na početku djela imade skrižaljka, iz koje se vidi, kako su bili dosada i kako su sada razdijeljeni psalmi po danima u tjednu i po časovima ili dijelovima brevijara. U „Praenotada“ imade u kratko rečeno, zašto se ova knjiga psalama zove psalterium, kako su psalmi razdijeljeni, kakove imadu napise, tko im je autor, kada su napisani, koji im je sadržaj, ugled i napokon što je dosada biblijska komisija zaključila kao sigurno u tom predmetu. Za tim se tumače psalmi od prvog do posljednjega. Tu se spominje kod svakoga psalma njegova sadržina i povod;

za tim se tumači naslov psalma i nejasna i manje razumljiva mjesta.

Pošto je pisac ovako protumačio sve psalme do posljednjeg 150., stao je isto tako tumačiti Cantica. I to: I. C. trium puerorum Benedictite (Dan. 3, 57.—88) i Benedictus es (Dan. 3, 52.—57.). III. C. David Benedictus es (I. Par. 27, 10—13.). IV. C. Isaiæ; V. C. Tobiae; VI. C. Ezechiae; VII. C. Judith; VIII. C. Annae; IX. C. Jeremiae; X. C. Moysis port transitum maris rubri; XI. C. Isaiæ (Is. 45, 15—26); XII. C. Habacuc; XIII. C. Ecclesiastici; XIV. C. Moysis propheticum Audite coeli; ovi se pjevaju ili mole ad Laudes. Zatim XV. C. B. Mariae V. Magnificat XVI. C. Zachariae i XVII. C. Simeonis koji dolaze kod vespera, lauda i kompletorija. Na koncu alfabetski registar sviju psalama. — Preporučujemo.

Dr. Pazman.

Walde dr. Bernhard: Die Esdrasbücher der Septuaginta. Herder. Freiburg-Wien. K 6.—

Učeni autor uzeo si je za zadaću, da u tačine ispita jezični i vremeni odnošaj megju knjigama Esdrinim, kako se nahode u prijevodu Sedamdesetorice. Poznato je, da se u Septuaginti nalaze tri knjige Esdrine, a ne dvije kao u Vulgati (i Masoretskom tekstu). Treća knjiga je apokrif, premda je neki sv. oci navode kao kanonsku. U ostalom ta knjiga sastavljena je najvećim dijelom iz izvještaja sv. knjiga Dnevnika i dviju knjiga Esdrinih. Prema tome je u svojoj nutrini kanonska. Dodan je samo jedan strani izvještaj u dvije glave 3.) i 4.): oklada triju mladića pred kraljem Darijem, od kojih je jedan branio tezu: jako je vino; drugi: jači je kralj; dočim treći (Zorobabel): najjače su žene; i još jača istina. Zorobabel je svoju tezu tako vješto dokazao, da ga je kralj izljubio i dozvolio, da se opet sagradi Jeruzalem. Naš autor si je prema tome preduzeo, da što točnije ispita odnošaj izmegju ove treće knjige Esdrine i teksta Masoretskog, te je napose posvetio svoju pažnju gore spomenutom apokrifnom odlomku nastojeći odrediti vrijeme, kada i gdje je nastao.

Dr. A. Sović.